

**Utbildning
är det starkaste
skyddet mot ett
liv i utanförskap**

Barntorpeder hämtas på HVB-hem – som finns till för att skydda dem

Nässjö

Tonåringen lämnade HVB-hemmet som en målstyrd blandad i flera år

Nyheter / Södertälje

Uppgifter: Flicka på rymmen från HVB-hem vid skjutning

De avvek från sina sociala placeringar – sen skedde ett mord i Gottsunda grova brott i Uppsala

PUBLICERAD 18 NOVEMBER 2023

"Alla ska skjutas förutom han till höger på bilden." Den ordern ska ha skickats till två 17-åringar som i förra veckan ställdes inför rätta för en skottlossning i Gottsunda den 25 juli. I krypterade chattar avslöjas förberedelserna i detalj.

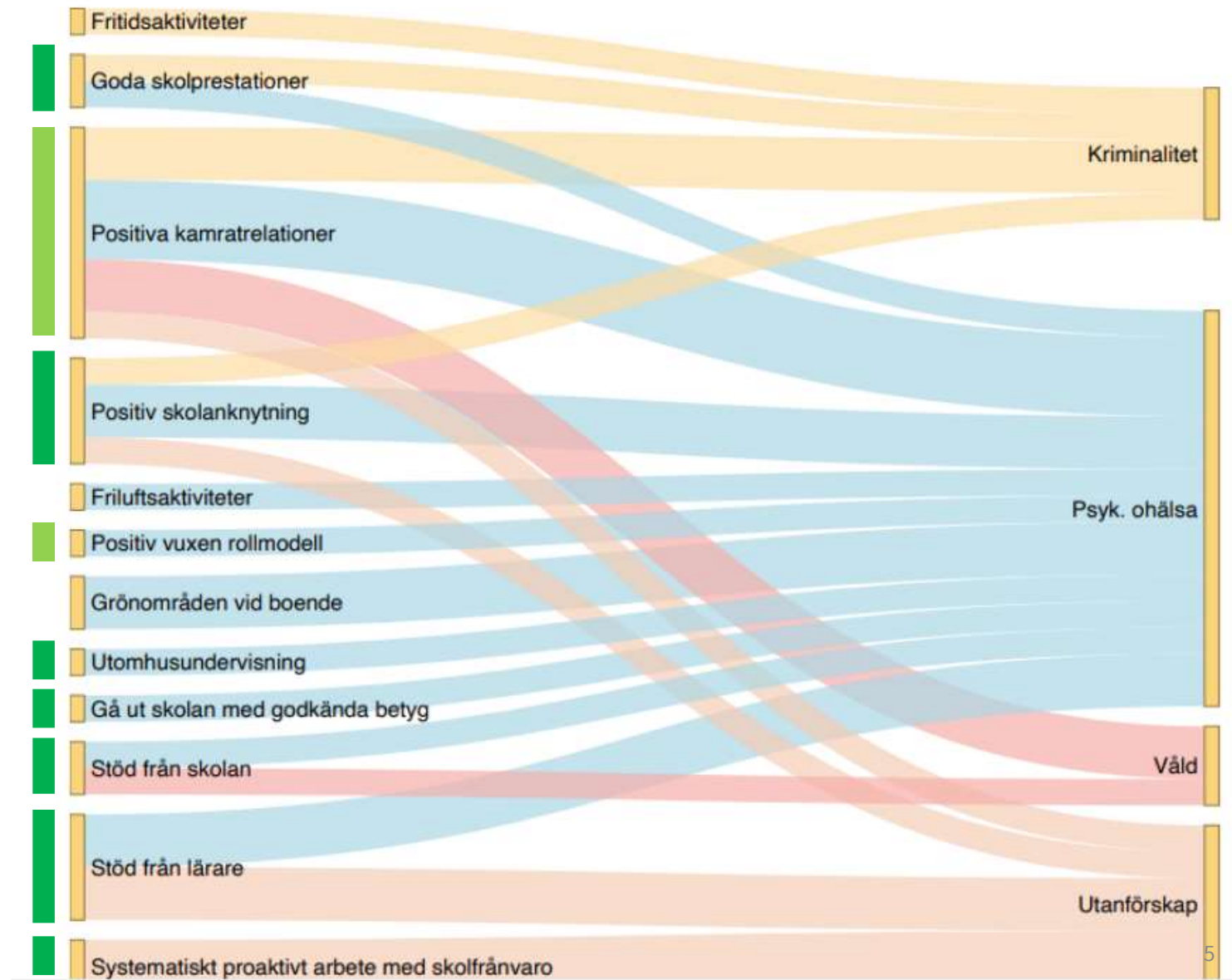
Daniel Eskilson
Biträdande direktör

Gülbahar "Gullan" Saritas
Lärare UppSam

Det här vet vi:

Skyddsfaktorer

Figur 9. Skyddsfaktorer för Kamrater och fritid, Skola, och Samhälle

RISE rapport 2022:34

0-20

Utbildning är livsviktigt

Grundskolan

Att lyckas i grundskolan ger förutsättningar för vidare studier och minskar risken för att hamna i utanförskap med 50%

Förskolan

Att gå i förskola eller pedagogisk omsorg och ha hög närvaro är gynnsamt för barns utveckling och framtida skolgång

Gymnasieskolan

Att genomföra ett gymnasieprogram minskar risken för att hamna i psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet

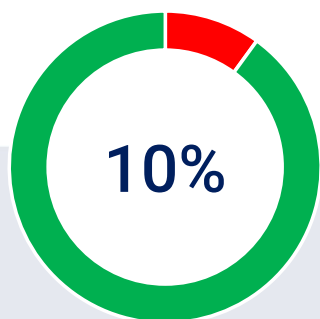

...och ändå ser det ut så här:

0-20

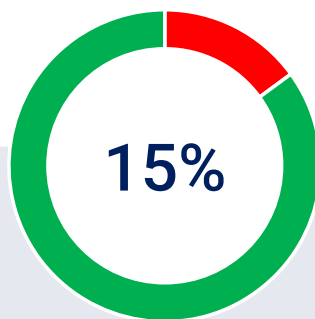
Utvecklingspotential

0-6 år

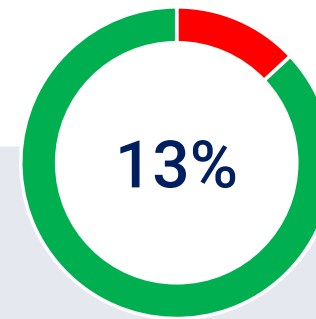
10% av barnen är inte inskrivna inom förskola eller pedagogisk omsorg

6-16 år

15% av eleverna når inte behörighet till nationellt program på gymnasiet

16-20 år

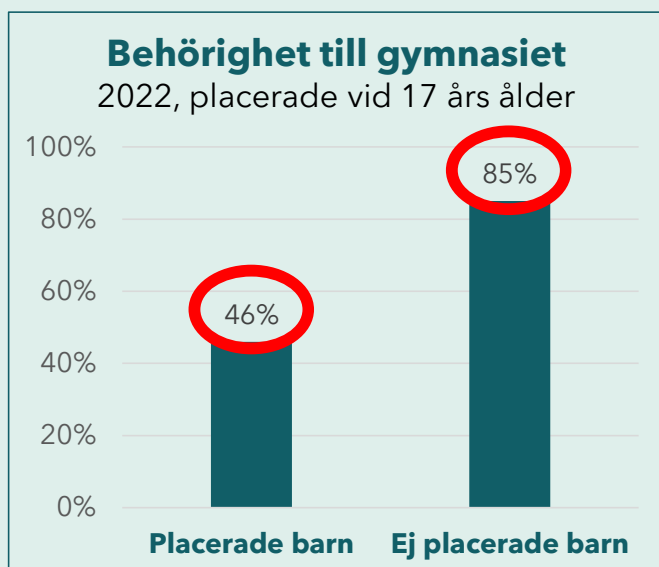
c:a 13% av ungdomarna är inte inskrivna på gymnasiet eller hoppar av sina studier

Särskild grupp: Samhällsplacerade

Kortfakta skolresultat

- Betydligt **färre** barn som varit placerade **fullföljer grundskolan** än barn som inte varit placerade.
- **Skillnaderna** i gymnasiebehörighet mellan placerade ungdomar och övriga ungdomar **har ökat** snarare än minskat över tid.
- **Ju fler placeringstillfällen desto sämre skolresultat.** Skillnaderna ökar ju äldre barnen blir.

Fakta skolresultat

3-årig gymnasieutbildning vid 20 års ålder
2022, folkbokförda i Sverige vid 20 års ålder

	Placerade hela åk 9	Övriga placerade	Ej placerade
Flickor	44	43	84
Pojkar	44	33	80

Socialstyrelsens lägesrapport 2023

Barn placerade i samhällsvård (familjehem, HVB, stödboende, jourhem)

- Placerade barn och unga **byter skola oftare** än placering, och forskning visar att både skolbyten och placeringsbyten är riskfaktorer för placerade barns och ungas lägre skolresultat.
- Skolbyten innebär att barnet växlar mellan olika kursupplägg och därmed får **svårt att följa med i skolarbetet**.
- Barn och unga som inte hänger med i undervisningen får **svårare att koncentrera sig** på lektionerna, vilket leder till **beteendeproblem** och ännu större **kunskapsluckor**.
- Forskning visar att för placerade kan uppbrottet från vänner och sociala nätverk vara det som är mest påfrestande. **Att komma ny till en klass där övriga klasskamrater redan bildat grupper gör det svårt att komma in i den nya miljön.**

Av unga placerade
någon gång i livet
fullföljde endast
36 %
gymnasieskolan
jämfört med
81 %
för andra unga

Placeringskommuner

Totalt c:a 150 elever

Ögonblicksbild
– rörlig grupp
elever

Placerande
kommuner
c:a 50 st

Tanke

Kan vi ge placerade barn och unga bättre möjligheter att klara sig i skolan?

UppSam

Team för kontinuerlig skolgång för elever i samhällsvård

Syfte

Teamet syftar till att skapa förbättrade möjligheter för barn och unga att lyckas i sin skolgång, minska risk för utsatthet och utanförskap samt minska och förebygga kriminalitet

Mål

Målet är att elevgruppens närvaro och måluppfyllelse ska öka, så att fler elever slutför årskurs 9 och blir behöriga för vidare studier inom gymnasieskolan

Modell

Arbetsätt för att möta behov

UppSam Grundskola

UppSam-teamet samordnar, möjliggör och förstärker skolgången för elever i samhällsvård...

Planeringsfas

När: Från att skolplaceringen är klar till dess eleven börjar på mottagande skola.

Mål: En fungerande skolstart.

Hur: I överenskommelse med rektor samordnar UppSam-läraren nätverket runt eleven, ofta via ett första säkert digitalt möte. UppSam-läraren säkerställer även skolöverlämning från avlämnande skola.

Introduktionsfas

När: Fyra dagar för elev på låg- och mellanstadiet, åtta dagar för elev på högstadiet.

Mål: Underlätta relationsbyggande mellan elev och personal på mottagande skola samt möjliggöra för ordinarie undervisning.

Hur: UppSam-läraren finns på plats på skolan.

Pågåendefas

När: Efter introduktionsfasen och till dess eleven slutar på skolan.

Mål: En positiv skolutveckling.

Hur: UppSam-läraren följer upp elevens närvaro och betyg/bedömningar en gång per termin.

Avslutningsfas

När: Eleven byter skola.

Mål: Bidra till en kontinuerlig skolgång.

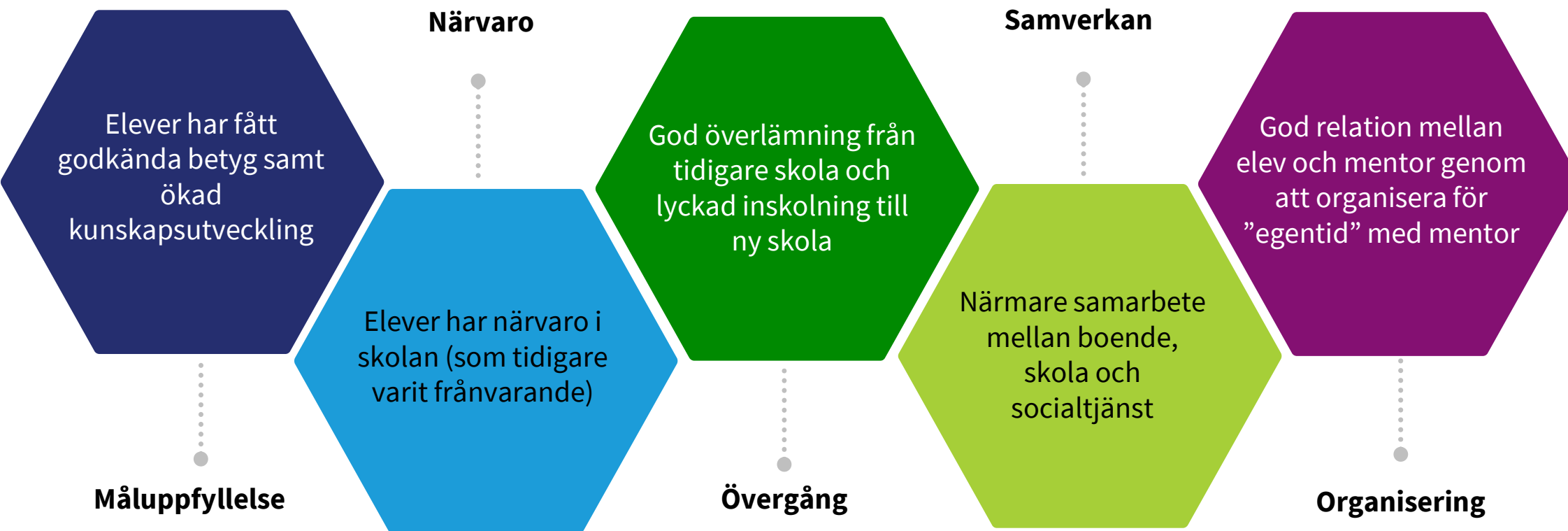
Hur: När eleven byter skola hjälper UppSam-läraren till med skolöverlämningen till ny mottagande skola.

Alla elever i samhällsvård, oavsett folkbokföringskommun, som placeras i Uppsalas grundskolor.

... vilket bidrar till en kontinuerlig skolgång och en gynnsam utveckling för eleven.

Framgångar – och framgångsfaktorer

Summering

75 nyinskrivna elever från skolstart 2024

- I snitt 10 kalenderdagar från skolplacering till första skoldag
- Stor majoritet i årskurs 6-9

Statistik?!

- Närvaro
- Kunskapsresultat

Kommentarer från rektorer

Inspirerande systematiskt arbetssätt, SAMS, och bra erfarenhet av samverkan med UppSam-läraren.

UppSam är en viktig funktion för oss och eleven för att kunna lyckas med skolstarten.

Fantastiskt att kunna få en extra lärare på detta sätt. Ser fram emot fortsatt samarbete!

Väldigt tacksamma för den hjälp vi får vid mottagandet av samhällsplacerade elever. Vi fick också mycket hjälp med ansökan till annan skolform.

UppSam är en mycket bra verksamhet. Det är inte ett lätt arbete att organisera samarbetet mellan olika skolor, olika socialförvaltningar och olika HVB-hem som fungerar på ganska olika sätt.

Uppsala
kommun